

CAN VAN KHANH
Az ajtórés mögött

Próbáltam kibontakozni erős karja szoros öleléséből. Tágra nyílt szemmel bámultam a hálószoza félig behúzott vérvörös függönye mögött a nagy eső áztatta udvart. Hideg levegő áramlott a szobába, borzongva kuporodtam össze, hasamig húzva a takarót. Fel akartam ülni, de ő nem engedett, fejét belefúrta az ölembe.

Az a borzas, ősz haja! Csak elvétve lehet felfedezni egy-egy fekete szálát. Apám haját juttatta eszembe, szívembe markolt az emlék. Hihetetlen, hogy ennyi év után apám emléke mindössze őszülő hajszállakként maradt meg bennem. Ez még azoknál a brutális veréseknél is jobban fáj, amelyeket részegségében én és kisebb testvéreim szenvedtünk el tőle.

„Átkozottak!” – üvöltötte apánk, mielőtt kezet emelt ránk. Így nőtem fel anyám nélkül, gyerekkoromat mélyen és árulkodóan megbélyegezték a verések.

És aztán azok a ráncok...

Egészen a szemzugtól indulnak, az állon keresztül, és a hason végződnek egymásra gyűrődött bőrredőket alkotva. Ha felém fordulva fekszik, testét rákszerűen összehúzva, ujjammal meg szoktam érinteni a ráncait azzal a különös érzéssel, mintha még soha életemben nem ízleltem volna a bőrét. Amikor kisujjammal játszva hozzáértem, csak mosolygott, majd nem váratott sokáig, lassan, óvatosan és apránként csókolgatott. Kedves szelídsége bármikor le tudott venni a lábamról.

Szerettem őt, de nem az első perctől kezdve, hogy rendetlen és nyomorult külsőmmel ebben a hatalmas, szinte lakatlan szobában megjelentem. Meglehet, hogy a ráncai vonzottak, miközben szélesre tárt karokkal köszöntött. Mintha így jelezte volna, hogy megannyi nyomasztó hónap és nap után magányos lelke most lehetőséget kap az újbóli szárnyalásra. Nem akart tolókokcsiban ülni, s ezzel tudatosan tartotta távol magát az élettől. A magasban szálló felhőkre nyíló kis ablak jelentette számára az egyetlen szabad teret saját zárt világában. Szerettem a ráncait, ugyanúgy, mint ahogy a magányát szerettem, azt a nemes és idegen magányt, melyet szegény, nyomorult, sűrű gyermekkorom nem ismert.

„Ha ennyire esik, talán nem jön még a feleségem...” „Ühüm.” „Nem vagy éhes? Ideje lenne enned valamit.” „Jó.” „Milyen nagyon kedves vagy! Gyere ide, hadd öleljelek meg!” Közelebb kerültem hozzá, megérintette selymes és lágy hajamat, figyelmesen simogatta, mintha egyetlenegy hajszálam sem kerülhetné el a száraz ujjait. Szótlanná tette a művelet. „Rám hasalhatnál, így, nagyon

szeretem...” Ráfeküdtem hát, vigyázva, szégyenlősen. „Miért fordulsz el, kérlek, nézz a szemembe!” Az arcára néztem, és megint láttam öreg ráncait. Figyelmesen vizsgáltam őket, tágra nyílt szemmel. Meglehet, nagyon vonzódott hozzám az ilyen pillanatokban, vagy ellenkezőleg, engem vonzott nagyon, amikor meztelen volt. Hosszú percek óta éreztem már a hasam alatt, hogy mennyire feszül és kemény; soha nem fáradt el, és nem enyhült a vágya.

De vajon miért várt ennyit, miért nem tett magáévá olyan hosszú időn át? Közel két év alatt egyszer sem vágyott rám, nem akart engem? Vagy szándékosan nem óhajtott tudomásul venni, hogy fiatal testem őt kívánja vad szenvedéllyel? Nem találtam rá választ, a kérdés homályban maradt. És épp abban a pillanatban jutott eszembe az a recept, amelyre a felesége tanított meg előző nap délután...

*

Ebben a percben egyedül csak te létezel a világomban, te, akivel Isten ajándékozott meg engem varázslatos messzeségből, megannyi hosszú, rideg és fájós nap után, mikor vén lelkemben nyomorult, tudattalan és állandó félelmek tornyosultak.

Egész életemben feleségemért, gyermekeimért küzdöttem, és csak életem végén, egy szerencsétlenség következtében kényszerültem az ággal megbarátkozni. Ezzel az érzéketlen, közömbös bútordarabbal, mely csendes, közönyös mozdulatlansággal reagál még akkor is, mikor az arcomat temetem vagy vágom dühösen beléje. A feleségem sem viselkedik velem különbül... Ahányszor csak megérintettem, majdnem mindig az undor tört rám, érzéketlen ujjai vagy ellenséges, gyűlölettel teli hideg tekintete láttán; ámbár lehet, hogy a férfiasságom szűnt meg fokozatosan létezni a magányos, nyomorult napok alatt, amikor béna lábaim többé nem tudtam mozgatni, és a szívem is csak gyengén, alig észlelhetően dobogott. Sok éjszakát átvirrasztottam, s gyakran feleségem sem tudott aludni. Fájó gondolatok zakatoltak bennem, nem érdekelt már semmi, sőt időnként azt kívántam, hadd távozzunk ebből az életből, vagy én, vagy ő. Gyötrő rémálmaimból riadva hajnalonként mellkasomra nehezedett kövér, puha, vaskos karja. Bárcsak ellökhetném magamtól, gondoltam, de a harag, a méreg és a reménytelenség érzése megálljt parancsolt mozdulatomnak, lehunytam hát a szemem, és megint csak a kimerültség, a düh foglyává lettem. Nem az ő hibája, a könyörtelen idő számlájára írható az, hogy idáig jutottunk, hogy úgynenezett házastársi érzelmeink parázsa mindinkább kihunyni látszik.

És egy szép napon megjelent ő az életemben...

Váratlan érkezése új élet lehetőségét kínálta, mint mikor a lehullott, száraz őszi falevél hirtelen kizöldül...

Főzött nekem, mosogatott, dajkált, pillantásával becézett, énekelt, szelíd volt hozzám az én kicsikém. Lelke nem egy gyermek lelke volt, mint a hasonló korú ártatlan kislányoké, ifjúkora nélkülözései megkeményítették. Én viszont ötvenkilenc éves fejjel, egészen elmerültem mély, a múlt árnyait tükröző szemében.

Hányszor szerettem volna többet is a testedtől, de a szemed megállított, megelégedtem hát gyengéd simogatásokkal. Beértem csupán ennyivel! Meg akartam őrizni tiszta ártatlanságod, mely angyali lényedből sugárzott. Dacára annak, hogy mindketten mennyire vágyakoztunk a testi beteljesülés után, amiről tudtuk jól, hogy ott áll ellőtünk, mégis szentnek és sérthetetlennek éreztem a pillanatot. Minden percet, minden másodpercet kihasználtam, hogy veled lehessen, mert szükségem volt ezekre a rövid, de édes pillanatokra, hogy segítsenek átvészelni a hosszú, rideg éjszakákat öregedő feleségem mellett. A percekre, mint a minap is, amikor a nap már leszállt, esteledett. Te magad húztad le virágos szoknyádat a térdedig. Mintha minden néma kívánságomra készségesen igent mondtál volna...

*

Lassan ránk borult a kinti sötétség ...

Koromfekete este lett. Nagy kimerültséget éreztem, és azt hiszem ők is, a meghitt szerelmes percek után. Illetve lehet, hogy mégsem voltam annyira fáradt, csak a hozzám hasonló, változókorban levő nők már kevés mozgástól is hamar kimerülnek – aztán jön a lüktető fájdalom a csikorgó csontokban és ízületekben.

Tovább figyeltem őket az ajtórés mögött.

Kedvetlenül bámultam az ágyra, amin barna csikos takaróm és a szintén bemocskolt barna párnám hevert. Nyilván minden áldott nap, amikor nem vagyok itthon (vagy amikor ezt hiszik), folyton azon hemperegnek. Mint ahogy ma is. Ebben a percben. A tizenhetedik évét sem töltötte még be ez a kis kurva. Súlyos testével ránehezedett, egészen eltakarta, leszorította, csak az ő nehézkes, fáradt zihálása hallatszott ki, meg a lány lihegése. Ez az átkozott, nyomorult cseléd, akit két évvel ezelőtt egy megbízhatónak mondott munkaközvetítő központtól hoztam haza telve jóindulattal, valamilyen fondorlattal bemászott meghitt hitvesi ágyunkba. És ő, a férjem, ez a férfi, aki teljes bénultságban az ágyhoz van kötve, aki kimozdulni sem tud onnan, most ilyen heves lett... tíz éve, mióta az ágy rabja, nem láttam még ilyennek.

Éjszakánként még mindig mellette fekszem, még mindig odanyújtom a karomat neki párnaként, még mindig megölelem, megcsókolom őt csak azért, hogy a nagy csendet kapjam viszonzásul. Már nem furcsállom, s ettől fájdalmas. Néha, az éjszaka kellős közepén felülök nézni, ahogy alszik, a teste látványa még mindig izgatóan hat rám, felidézi hajdani szenvedélyes szeretkezéseinket. Meglehet, már nagyon régiek ezek az emlékek, mégis mélyen beivódtak a lelkembe. Ennek az ostoba nőnek a lelkébe, aki buzgón, önszántából hozott a saját házába egy idegent, hogy aztán az elvegye tőle a tekintélyét és Isten adta előjogait, amelyek egy feleséget megilletnek.

Megtehetném, hogy jelenetet rendezve berontsak az ajtón, ordítva sértessem ezt a kis cafkát, ruhátlanul kizavarjam az utcára, sőt akár meg is ölhetném ezt a két buja züllöttet, és aztán saját magammal is végeznék, hogy teljes legyen az összeomlás. A másik lehetőség, hogy csendben tovább állok itt, mint egy tolvaj, aki mások titkát lesi, félve közben, hogy rajtakapnak. De nemcsak fájdalmas, hanem egyben elégedett érzés is ez, és talán pont azért, mivel senki nem vesz észre. Végül azonban nem teszek semmit, csak figyelem őket tovább, hogy miért, azt magam sem értem. Vajon én is ugyanolyan pimasszá és szenvtelené váltam már, mint ők?

A kis kurva most valamit súgott a fülébe, szájával gyengéden harapdálva férjem gyér bajuszát, miközben nagy igyekezettel tapadt szorosan a testéhez. Tehát nem-sokára végeznek és elérnek a csúcsra. A lány a mellkasára simult, szóke fürtjei lágyan lebegnek, ahogy férjem elnehezült hasát igyekszik kifeszíteni. Ekkor torkából elfojtott, macskanyávogáshoz hasonló hang hallatszik, s aztán látom a férjemet hirtelen összeroskadni, akárcsak egy banánfa levelét a viharban. A lány esztét veszve fordítja a hátára férjem testét, s most hangosabban kezd el vonyítani, hangja már nem is egy macskáéhoz, hanem inkább egy szükölő kölyökkutyáéhoz hasonlatos, amely épp most veszítette el az anyját.

Férjem mozdulatlan.

Különös látvány. Fejemet lehorgasztva elfordultam tőlük. Gondtalan, érzések nélkül lebegő léptekkel távolodtam. Hátam mögött a huzat hirtelen dördüléssel bevágta az ajtó szárnyát. Ez a kis rengés adta tudtul: valaki eltávozott az élők sorából...

Hoang Linh fordítása

Can Van Khanh (1979, Hatay) író. 1998-ban elnyerte az Előrs című újság fiatal szerzőknek kijáró „Giai pham Tuoi xanh” díját próza kategóriában. Jelenleg Hanoi-ban él, novellái több nagy újságban megjelennek. Legutóbbi kötete: *Nguoi dan ong co doi mat trong*

(Tiszta szemű férfi, 2008). Ma az úgynevezett *8x irógeneráció* egyik tehetséges és sikeres tagjaként tartják számon Vietnámban. Az itt közölt *Az ajtórés mögött* című novellája a szerző egyik legkedveltebb alkotása, személyes ajánlása révén kerül fordításra.